

Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

Welsh Local Government Association

CLILC • WLGA

Cyflwyniad ar Gyllid a Diwygio Llywodraeth Leol

Grŵp Trawsbleidiol Gogledd Cymru

Tŷ Hywel

18 Mehefin 2019

Chris Llewelyn (Prif Weithredwr, CLILC)

Jon Rae (Cyfarwyddwr Adnoddau, CLILC)

@WelshLGA

@WelshLGA

www.wlga.wales

Mae Gwasanaethau Lleol yn Hanfodol

CLILC • WLGA

Mae Gwasanaethau'r Cyngor yn:

- Cefnogi ac amddiffyn y rhai mwyaf bregus yn ein cymdeithas
- Mynd i'r afael ag anghydraddoldebau mewn cymdeithas
- Hyrwyddo Cymru sy'n decach drwy dwf cynhwysol

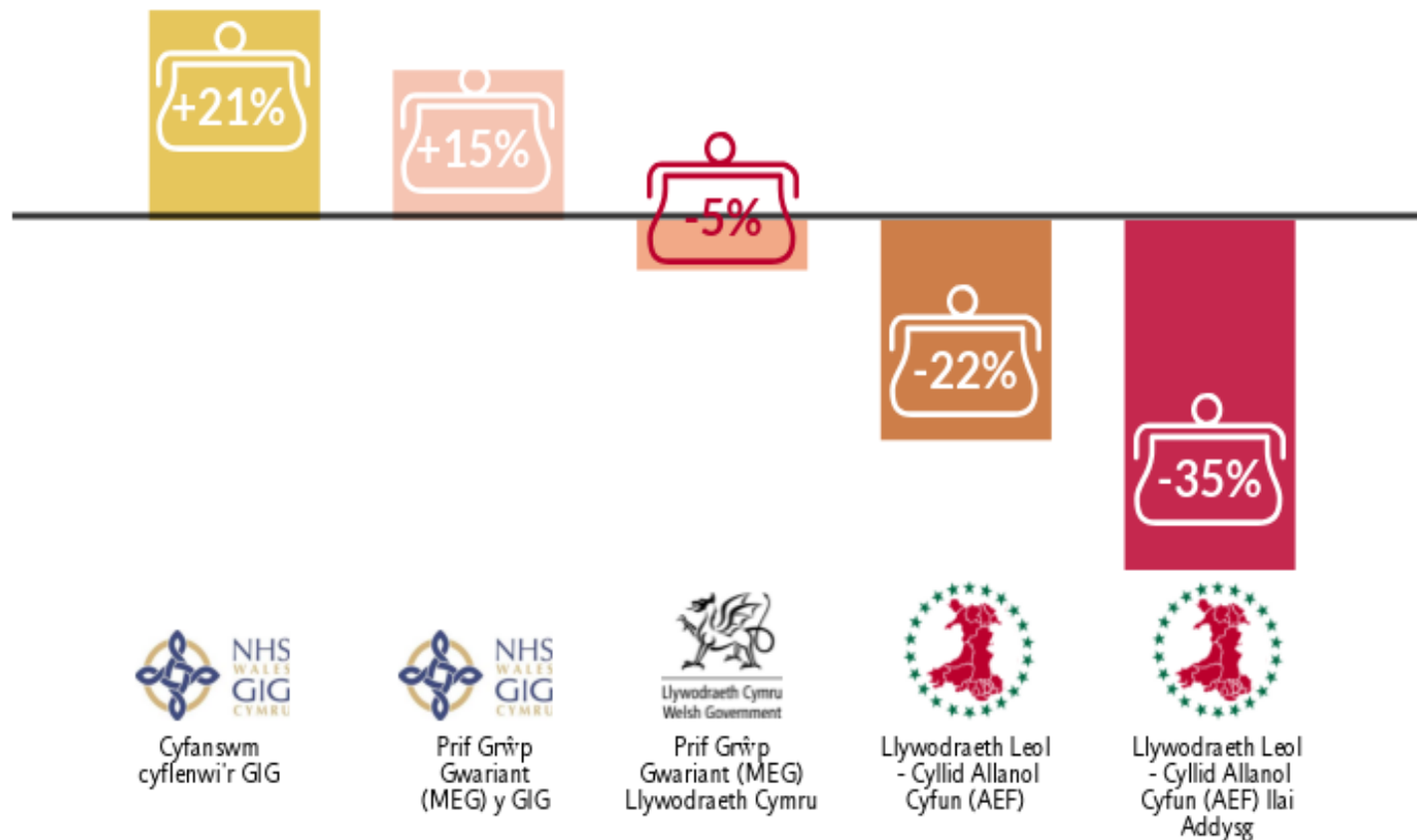
Llywodraeth leol yw sylfaen economaidd Cymru ac yn:

- cyflogi dros **10%** o weithlu Cymru ac addysgu a hyfforddi ein gweithlu ar gyfer y dyfodol
- gwario **£3.5bn** ar nwyddau a gwasanaethau mewn economïau cenedlaethol a lleol
- hyrwyddo twf economaidd yn y 4 rhanbarth

Newid cyllid ers 2009-10

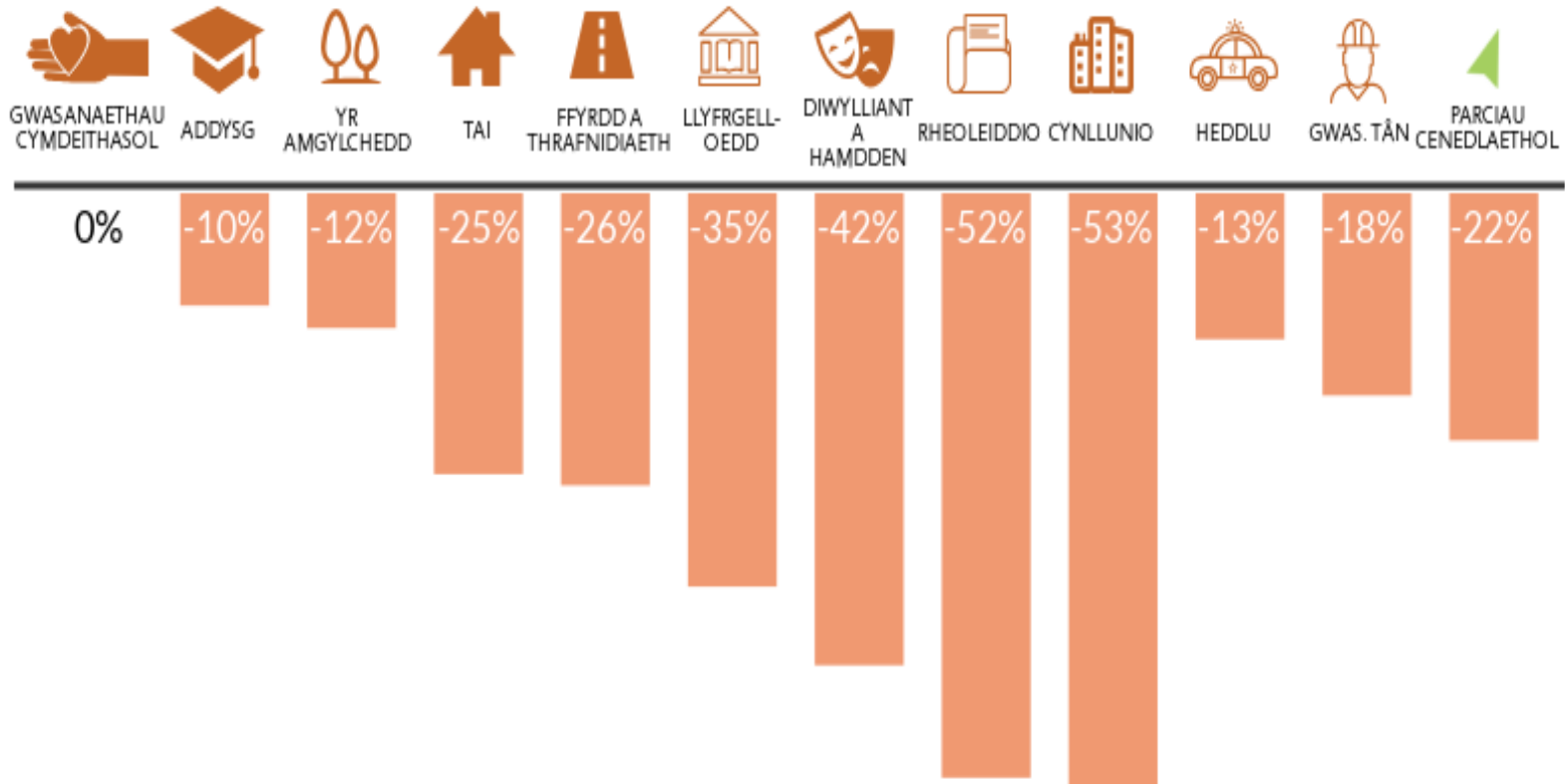
CLILC • WLGA

Newid gwariant gwasanathau 2009-10

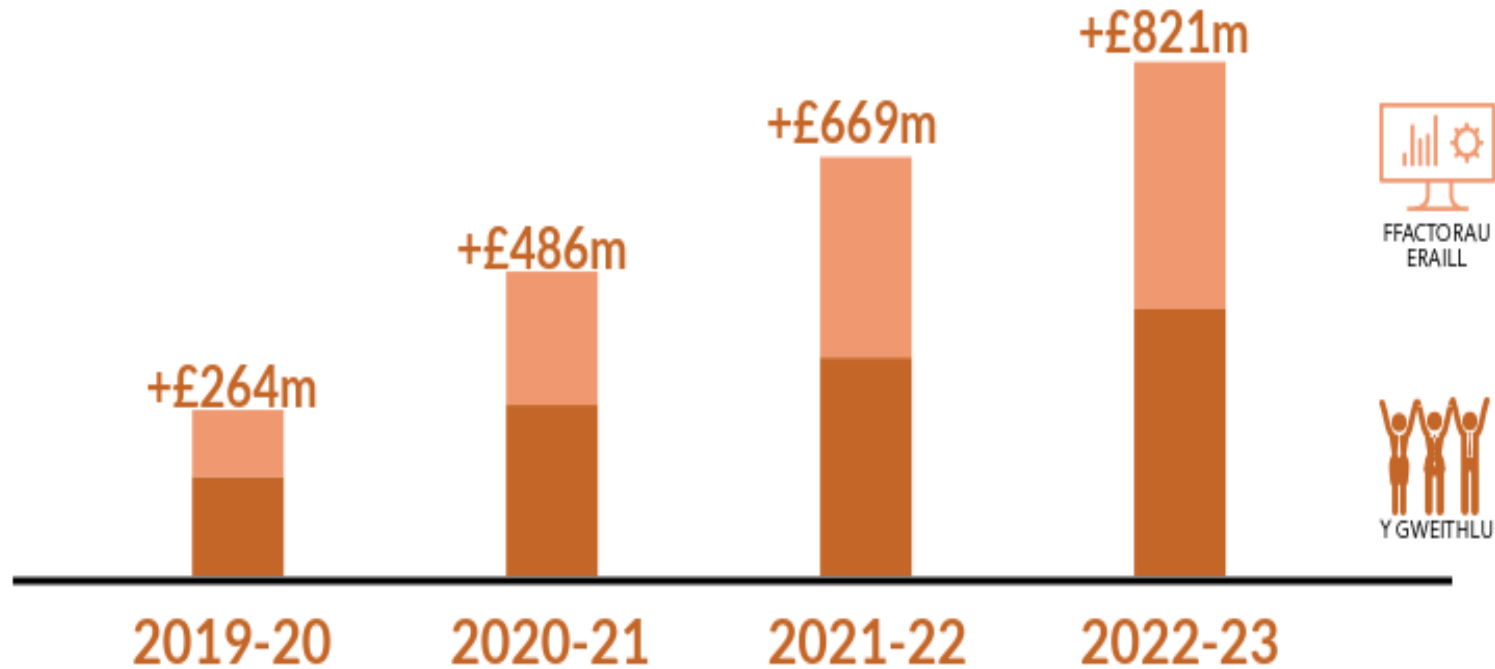
CLILC • WLGA

Beth y mae gwasanaethau lleol eu hangen yn y tymor canolig

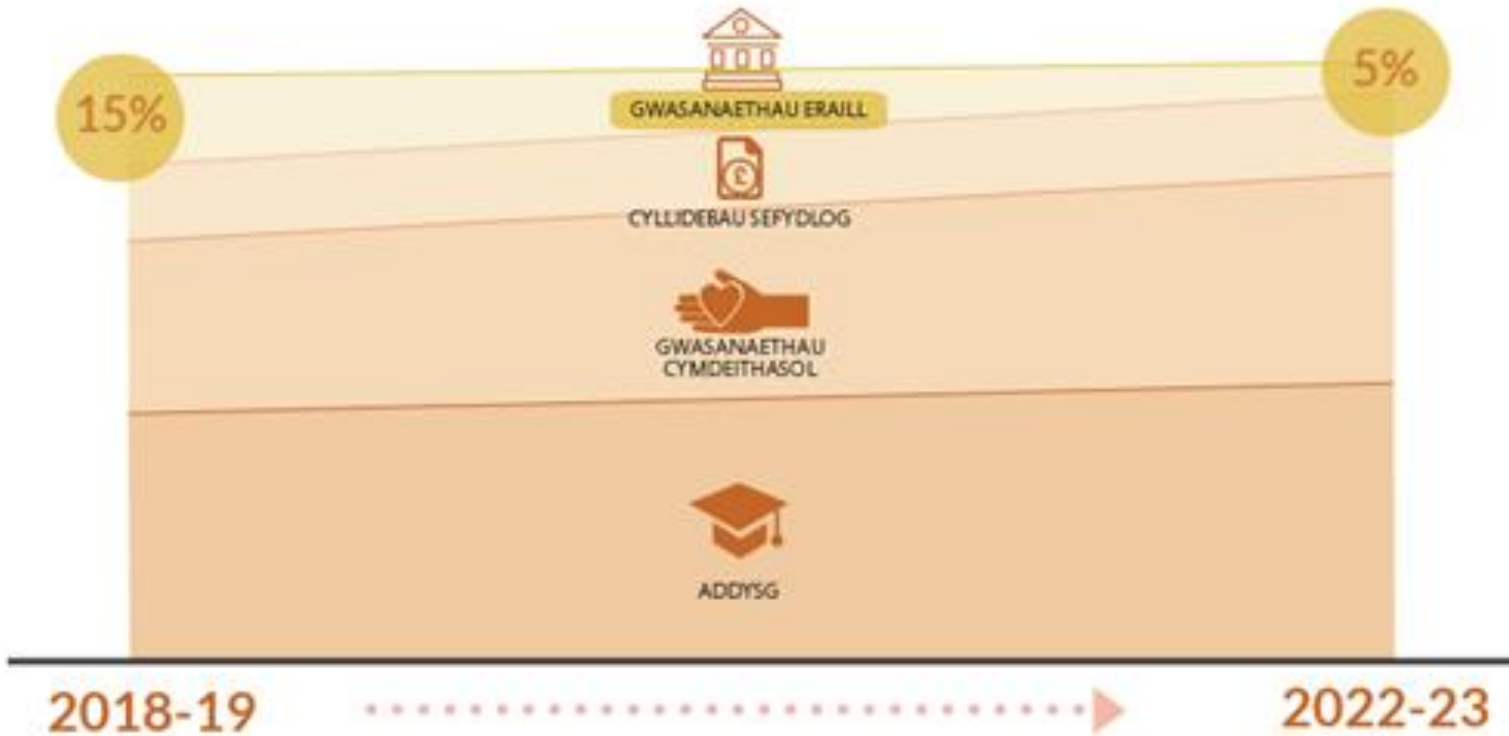
CLILC • WLGA

Strwythur y gyllideb

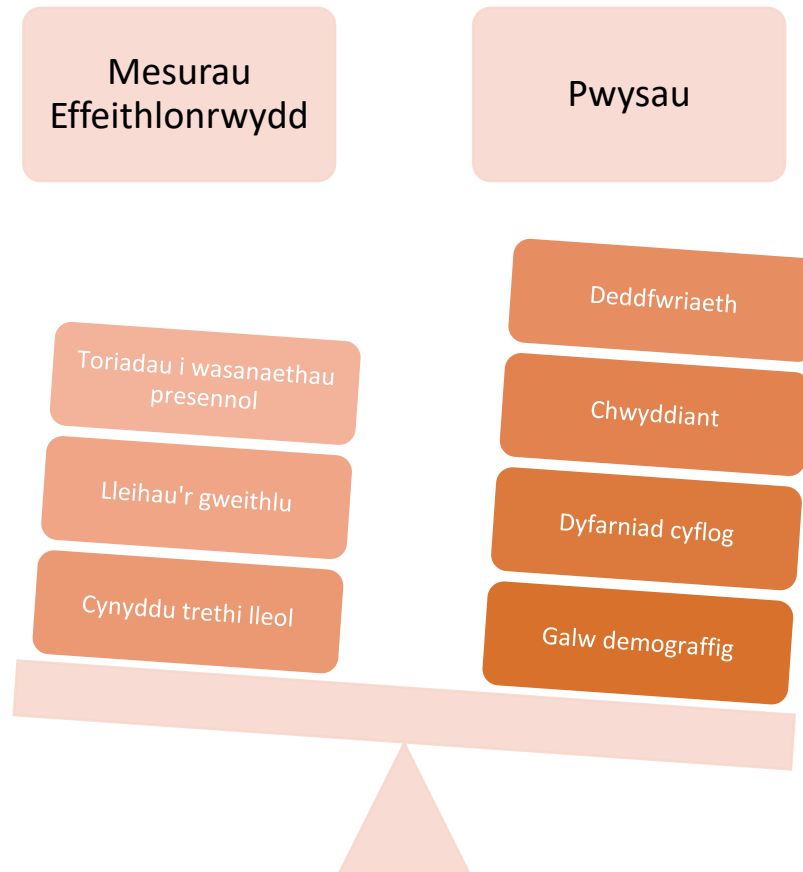
CLILC • WLGA

Gwasanaethau Lleol yn cyrraedd pwynt tyngedfennol

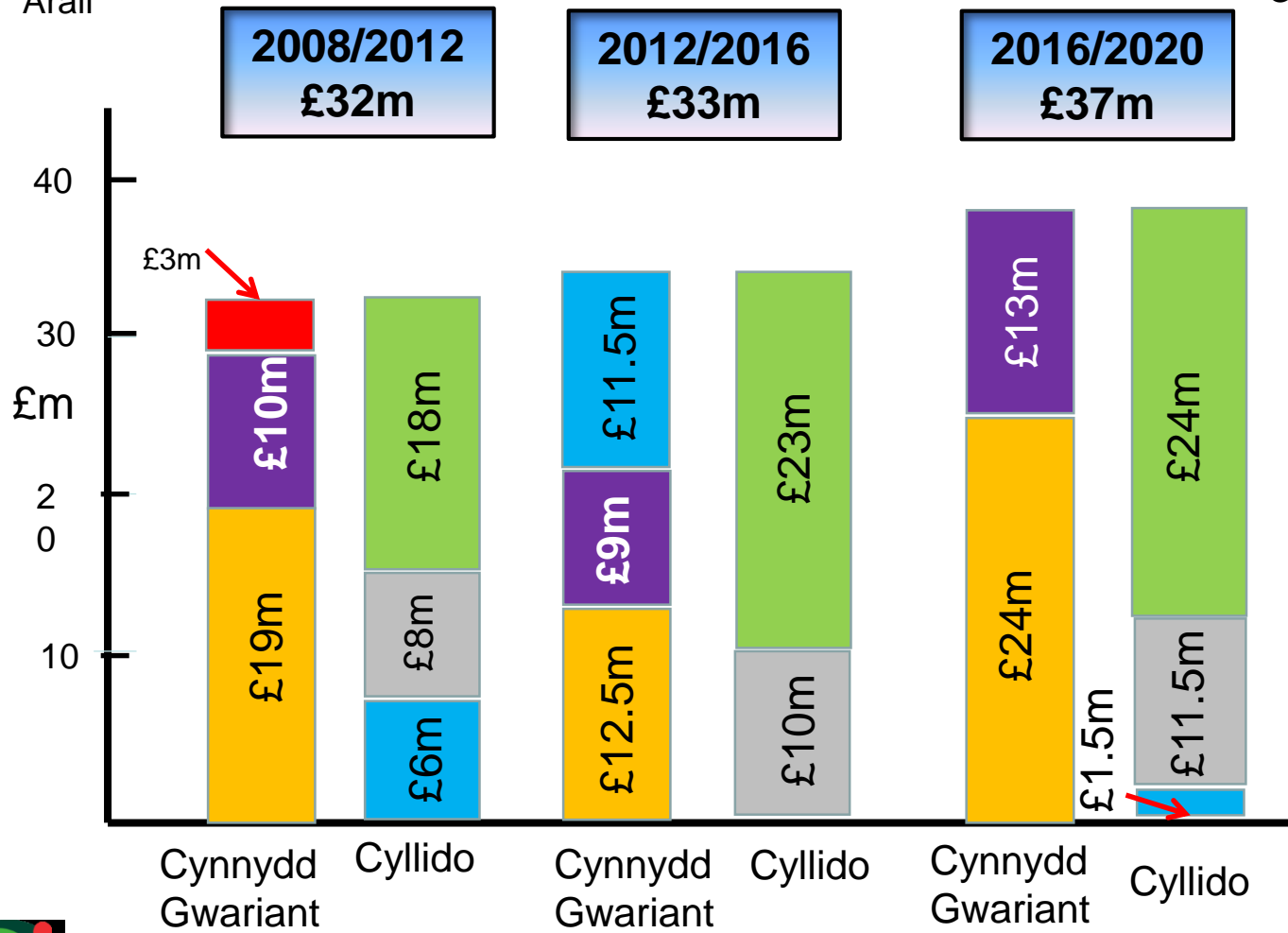
CLILC • WLGA

Hanes ariannol

- Chwyddian
- Galw Ychwanegol
- Arall

- Grant Llywodraeth
- Arbedion
- Cynnyddu'r Dreth Gyngor

Crynodeb 12 mlynedd	
Cynnydd gwarant	£m
Chwyddiant	55.5
Galw Ychwanegol	32.0
Arall	3.0
Lleihad Grant	4.0
Arianwyd drwy	
Treth Gyngor	29.5
Arbedion	65.0

RHOI POBL GWYNEDD YN GANOLOG I BOPETH RYDYM YN EI WNEUD • PUTTING THE PEOPLE OF GWYNEDD AT THE CENTRE OF EVERYTHING WE DO

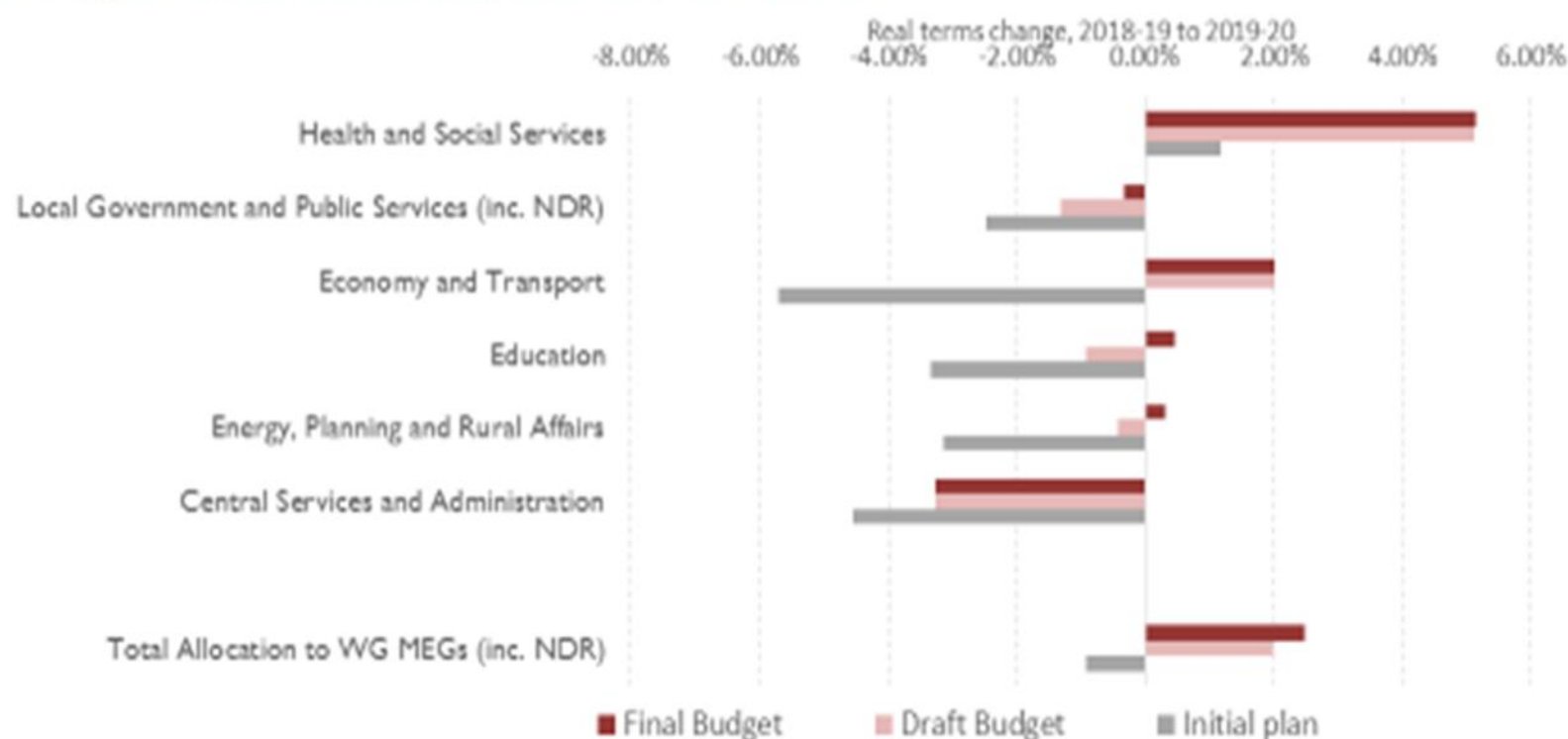

Dyraniadau rhwng adrannau

Allocations between departments

Sut wnaeth cynlluniau gwariant o ddydd-i-ddydd Llywodraeth Cymru ar gyfer 2019-20 newid o gynlluniau Cyllideb Derfynol 2018-19 (bariau llwyd) i'r Gyllideb Ddrafft 2019-20 (bariau coch golau) i'r Gyllideb Derfynol 2019-20 (bariau coch tywyll) ...

How Welsh Government day-to-day spending plans for 2019-20 changed from Final Budget 2018-19 plans (grey bars) to the Draft Budget 2019-20 (light red bars) to the Final Budget 2019-20 (dark red bars)...

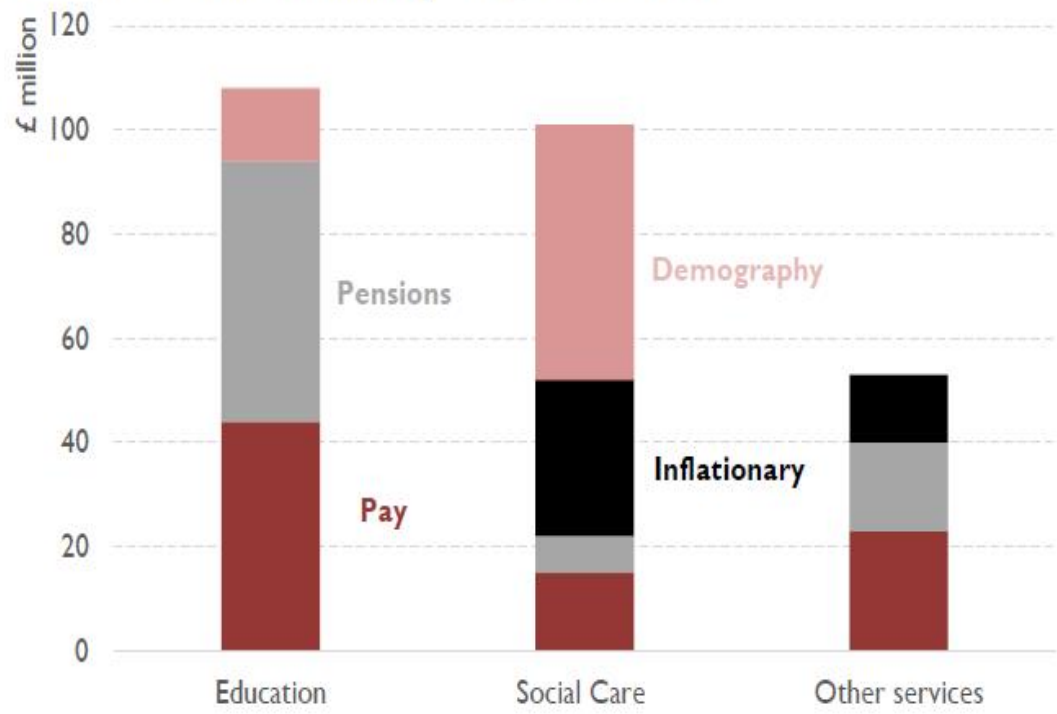
“Cyntaf yn y linell?” “First in the queue?”

The Welsh Government's Finance Secretary Mark Drakeford must now work with the hand he's been dealt by the Treasury. **Welsh councils have already been told that they are "first in the queue"** when extra cash is dished out.

For now, Mr Drakeford insists he can find no evidence in the figures in front of him that austerity is ending as a result of what he calls a "jam-tomorrow" budget.

Pressures on local authority budgets in 2019-20

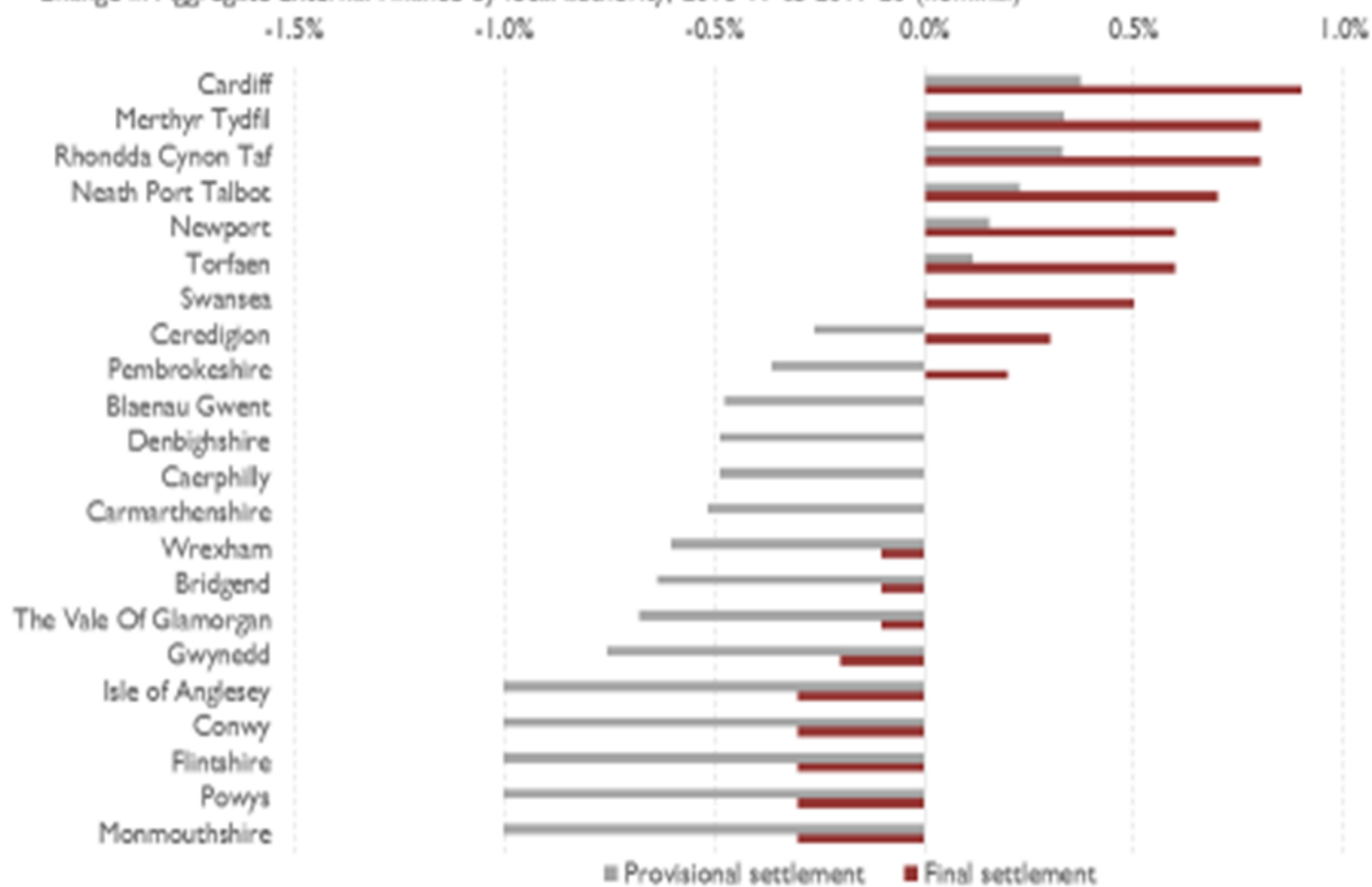

Source: Welsh Local Government Association

Cyllid Llywodraethau Lleol

Local government finance

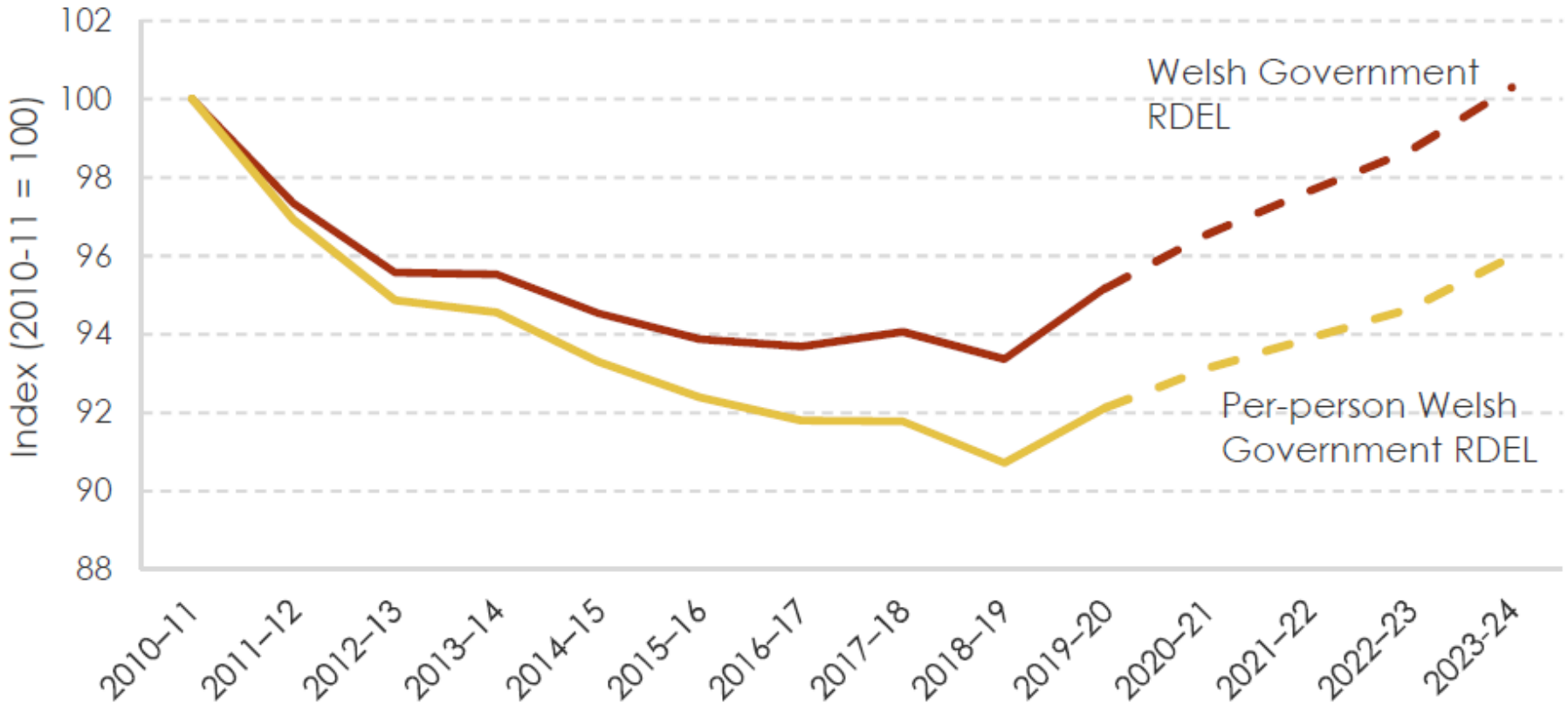
Change in Aggregate External Finance by local authority, 2018-19 to 2019-20 (nominal)

Rhagolygon Cyllideb LIC (CDEL) hyd at 2023-24

CLILC • WLGA

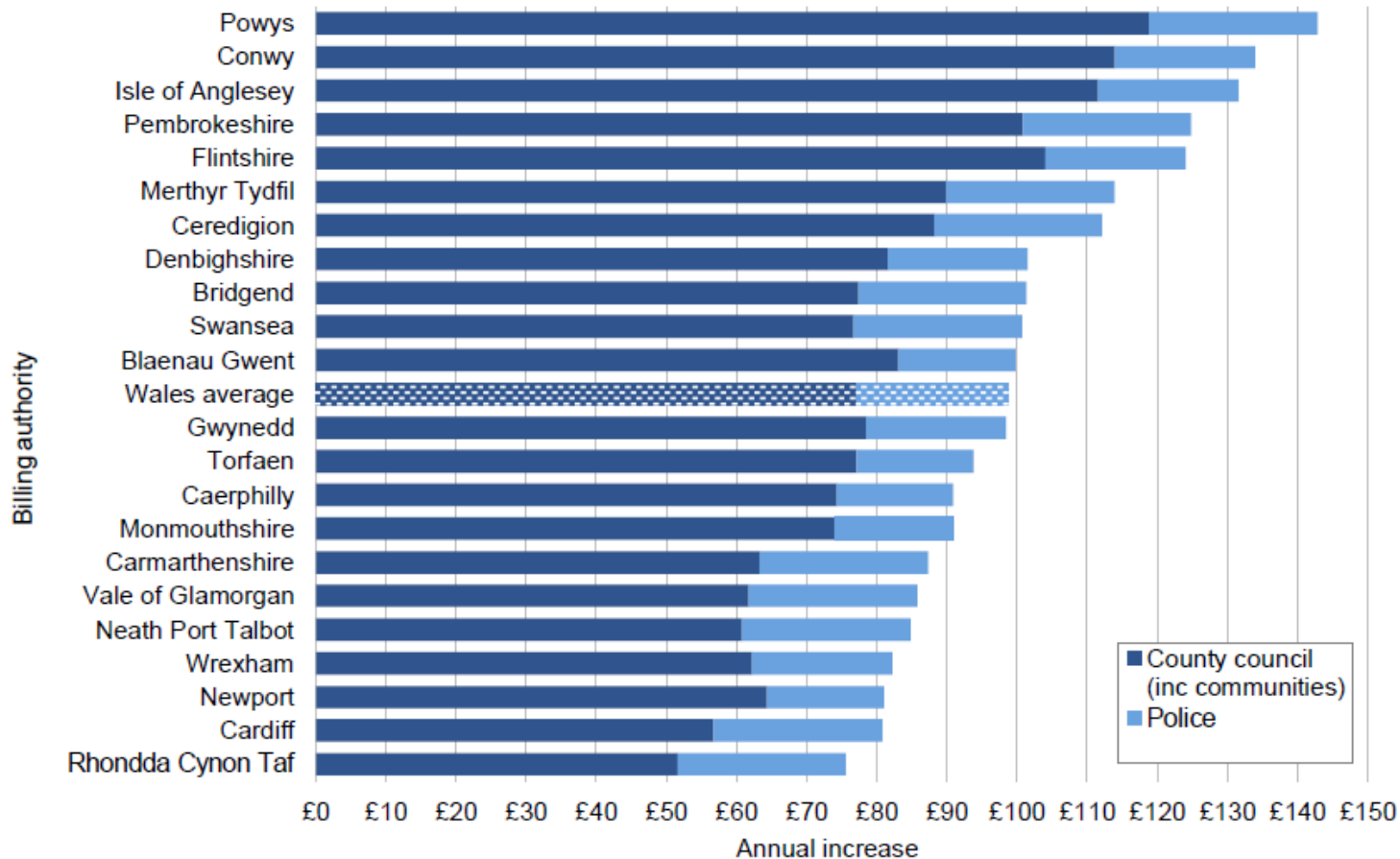

Source: Wales Fiscal Analysis, Cardiff University

Cynnydd blynyddol yn y dreth Gyngor 2019-20

CLILC • WLGA

Source: Welsh Government

Gweithgor ar Lywodraeth Leol – Camau nesaf

- Wedi'i gadeirio gan Derek Vaughan
- Prif nôd i ddatblygu agenda ar y cyd ar gyfer diwygio llywodraeth leol
- Set glir o egwyddorion ar y cyd yn sail i drafodaethau ac unrhyw ddarpariaeth yn y dyfodol o weithio rhanbarthol.
- Mapio nifer sylweddol o enghreifftau o gydweithio mewn partneriaeth ar sail wirfoddol a statudol ar draws Cymru.
- Adolygiad ar y cyd o dirwedd partneriaethau strategol i adnabod y meysydd allweddol ble y teimlir bod cymhlethdod neu ddyblygu di-angen.

Diwygio Llywodraeth Leol

CLILC • WLGA

- Creu Cyd-Bwyllgor i ddarparu un ffordd gyson a syml ar gyfer gweithio rhanbarthol gydag atebolrwydd democrataidd
- Gweinidogion Cymreig â'r gallu i'w wneud yn ofynnol bod swyddogaethau awdurdodau lleol mewn rhai meysydd penodol yn cael eu darparu yn rhanbarthol.
- CLILC i gydlynu datblygiad Côt Ymarfer ar y Cyd i'w fabwysiad gan bob awdurdod lleol
- Swyddogaeth Gwelliant a Chefnogaeth newydd, i ddarparu cefnogaeth i awdurdodau i ddatblygu trawsnewidiad gwasanaeth ac arloesedd.
- Bydd Is-Grŵp newydd o Gyngor Partneriaeth Cymru yn cael ei greu, a fydd yn symud rhai o argymhellion allweddol y Gweithgor yn eu blaen.

Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
Welsh Local Government Association

CLILC • WLGA

Diolch am wrando!

Chris Llewelyn/Jon Rae

@WelshLGA

chris.Llewelyn@wlga.gov.uk

jon.rae@wlga.gov.uk

02920 468620

@WelshLGA

[**www.wlga.wales**](http://www.wlga.wales)